

- F končno polje. $\forall n \in \mathbb{N}. \exists p(x) \in F[x]. \text{st}(p(x)) = n$
- $p \nmid a_n, p(x)$ neraz. nad $\mathbb{Z}_p \Rightarrow p(x)$ neraz. nad \mathbb{Q}
- Eisensteinov test:

$$p \mid a_{n-1}, \dots, a_n \quad p \nmid a_n \quad p^2 \nmid a_0$$

$\Rightarrow f(x)$ ni razcepen nad \mathbb{Q}

- $\text{st}(p(x)) = 2 \vee 3 \Rightarrow (p(x) \text{ nerazc.} \Leftrightarrow \forall x \in F, p(x) \neq 0)$
- **Primitivni polinom**: a_n, \dots, a_0 so tuja
- produkt primitivnih polinomov je primitiven
- $p(x)$ je minimalni polinom $\Leftrightarrow p(x)$ je nerazcepen nad $F \Leftrightarrow p(x)$ deli vseh polinomov z ničlo v

K/F K je vektorski prostor nad F
 $[K:F] = \dim_F K$

- L/F , K/L končni razširitvi $\Rightarrow K/F$ končna razširitev
 velja: $[K:F] = [K:L] \cdot [L:F]$
- končna razširitev \Rightarrow algebraična razširitev
- **primitivna** razširitev: $\exists a \in K. K = F(a)$
 "enostavna"
- $a \in K$ algebraičen stopnje $n \Rightarrow F(a) = F[a]$
 $[F(a):F] = n$
- K/F : $\{a \in K; a \text{ je alg. nad } F\}$ je podpolje v K
- a, b alg. razširitvi $\Rightarrow [F(a, b):F] = [F(a):F] \cdot [F(b):F]$
 sta tuji
- $F(a^k, a^l) = F(a^{\text{D}(k, l)})$
- $[F:F(b)] = m \Rightarrow \exists p(x) \in F[x]$ nerazc. $p(b) = 0$
 $\text{st}(p(x)) = m$
- $F(a, b) \leq F(a) \cdot F(b)$
- $p(x)$ nerazc. $\Rightarrow \text{st}(p(x)) \mid [E:F] \wedge [F:F] \leq \text{st}(p(x))!$
- končna separabilna razširitev je enostavna
- polje je **perfektno**, če je vsaka končna razširitev separabilna
- $\text{char } F = 0 \Rightarrow F$ je perfektno
- $|F| < \infty \Rightarrow F$ je perfektno

- **Razpadno polje** $p(x)$... najmanjše polje, ki vsebuje vse ničle $p(x)$ $E = F(a_1, \dots, a_n)$
- **Galoisove razširitve** - normalna, separabilna
- $p(x)$ je **separabilen** če so njegove ničle v poljubni razširitvi polja enostavne ^(vsaj 1)
- K/F algebraična razširitev je **separabilna** če za $\forall a \in K$ je minimalni polinom a -ja nad F je separabilen
- K/F je **normalna**, če za $\forall p(x)$ nerazcepen velja da ima vse ničle v K ali pa nobene
- K/F končna razširitev \Rightarrow
(K/F normalna $\Leftrightarrow K$ razpadno polje)
- $F \subseteq L \subseteq K$. L/F algebraična. $a \in K$ algebraičen nad $K \Rightarrow a$ algebraičen nad F
- **Algebraično zaprtje** \bar{F} . $F \subseteq \bar{F}$ in \bar{F}/F algebraična
(\Leftrightarrow najmanjše alg. zaprto polje, ki vsebuje F)
 $F \subseteq A$; A alg. zaprto polje. $\bar{F} = \{a \in A; a \text{ alg. nad } F\}$

- **Karakteristika** polja n : $n \cdot 1 = 0$
($\text{char } F = 0$ če $\nexists n, n \cdot 1 = 0$)
- K končno polje $\Rightarrow \text{char } K = p$; $p \in \mathbb{P}$ ($\mathbb{Z}_p \subseteq K$)
 $|K| = p^n$
- $|K| = p^n \Leftrightarrow K$ razpadno polje za $X^{p^n} - x \in \mathbb{Z}_p[x]$
- $\forall p \in \mathbb{P}, n \in \mathbb{N}, \exists K$ polje, $|K| = p^n$
- $X^{p^n} - x = \prod_{a \in \text{GF}(p^n)} (x - a) = (x - a_1) \cdots (x - a_{p^n})$
- Končen obseg je polje (**Wedderburnov izrek**)
- Multiplikativna grupa konč. polja je cikličen
- $\text{char } F = 0$, $p(x)$ nerazc. poljubna ničla je enostavna v vsaki razširitvi
- $\text{char } F = 0$, K raz. polje $f(x) \in F[x] \Rightarrow K/F$ Galoisova
- $\forall K \supseteq \mathbb{Z}_p$, K/\mathbb{Z}_p Galoisova
- $F \subseteq L \subseteq K$:
 K/F končna/normalna/seperabilna \Rightarrow
 - 1) K/L končna/normalna/seperabilna
 - 2) L/F končna/~~normalna~~/seperabilna

$$\bullet \mathbb{Q}(\alpha, \beta) = \mathbb{Q}(\alpha + \beta c)$$

$$c \in \mathbb{Q} \quad c \neq \frac{\alpha_i - \alpha_1}{\beta_j - \beta_1} \quad j \neq 1$$

β_1, \dots, β_n nice min. polynomials

$\alpha_1, \dots, \alpha_m$ nice min. polynomials

$$\bullet \text{Gal}(K/F) = \{ \sigma; \sigma|_F = \text{id}_F \} \leq \text{Aut}(K)$$

\uparrow F -automorphisms

$$\bullet G/F \text{ končna, galoisova} \Rightarrow |\text{Gal}(K/F)| = [K:F]$$

$$\bullet \text{Gal}(F/\mathbb{Q}) = \text{Aut}(F) \text{ , ker automorfizmi: prosti linearni}$$

$$\bullet \text{Gal}(F/K) \leq S_n \quad ; n \text{ st. nizej minimalnega polinoma}$$